

18. Yüzyıl - 19. Yüzyıl Felsefesi - 1

1. 18 - 19. yüzyıl genel anlamda bilim, teknik, sanat ve felsefe gibi pek çok alanda ürünlerin ortaya konulduğu bir dönemdir. 15. yüzyılla başlayan bilim ve teknik alandaki gelişmeler yeni bir ekonomik sistem ortaya çıkarmıştır. Bu yeni sistem; yeni bir kültüre yol açmış, yönetim biçimlerini etkilemiş ve değişime zorlamıştır. Sistemle birlikte insanların istek ve ihtiyaçları değişmiştir. Dolayısıyla düşünürler hayatın dinamiklerini açıklayacak ve toplumsal düzeni daha iyi taşıyacak fikirler üretmeye çalışmışlardır.

Bu parçadan hareketle 18 - 19. yüzyıl felsefesinin daha çok aşağıdaki konulardan hangisi üzerinde durduğu söylenebilir?

- A) Bilim B) Siyaset C) Sanat
D) Ahlak E) Din

2. 18. yüzyılın ortalarına doğru İngiltere’de belirginleşen Sanayi Devrimi, öncelikle pamuk dokumacılığı sektöründe başlamıştır. Makineleşmeyle beraber pamuğun iplik hâline getirilmesi ve dokuma tezgâhlarının geliştirilmesi sağlanmıştır. Buhar gücünün kullanılmasıyla tekstil alanında hızlı üretimler gerçekleştirilip ekonomik büyüme yakalanmıştır. Bilim ve sanayide yaşanan bu gelişmeler ile insanın doğaya bakışı değişmiş ve ekonomik temellere dayalı toplumsal yapılar oluşmuştur. Bu yeni durum karşısında toplumda yeni yaşam kültürleri görülmüş ve yeni oluşmuş toplumsal sınıfların mücadeleleri başlamıştır. Böylece felsefe, insan ve toplum üzerinde yeni düşünceler üretmeye başlamıştır.

Bu parçadan hareketle felsefe için aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Felsefe büyük ölçüde dini konulara yönelmiştir.
B) Bilimin felsefe üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır.
C) Felsefe ilk kez doğa ve evreni konu edinmiştir.
D) Felsefe, kilisenin tekeline geçmiştir.
E) Toplumsal değişimler felsefeyi etkilemiştir.

3. Bu dönem de Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı gerçekleşmiş ve buna bağlı problemler tartışılmıştır. Özgürlüğü engellediği düşüncesiyle siyasi ve dinî otoritelere karşı gelinmiş ve düşünce özgürlüğü desteklenmiştir. Akla güvenir duyulmuş ve akılcı düşünce artmıştır.

Bu açıklamada üzerinde durulan dönem aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) MÖ 6 - MS 2. yüzyıl felsefesi
B) MS 2 - MS 15. yüzyıl felsefesi
C) 15 - 17. yüzyıl felsefesi
D) 18 - 19. yüzyıl felsefesi
E) 20. yüzyıl felsefesi

4. Bilimsel gelişmeler Batı’da bilgiye olan bakışı değiştirmiştir. 17. yüzyılda bilimin yöntemi felsefeye uygulanmaya başlanmış, 18. yüzyılda ise akıl yoluyla aydınlanmış doğru bilgiler aranmıştır. Filozoflar, bu açıdan bilginin doğasına yönelik düşünceler ortaya koymuşlardır. “Bilginin kaynağı nedir?”, “İnsan nelerin bilgisini bilebilir?” gibi sorular sormuşlardır.

Bu parçada ifade edilen soruları araştıran filozofların aşağıdakilerden hangisi üzerinde hemfikir oldukları söylenebilir?

- A) Bilgiye ulaşmanın mümkün olduğu
B) İnsanın bilgisinin sınırsız olduğu
C) İnsanın zihninin boş bir levha gibi olduğu
D) Tüm bilgilerin deneyimle başlamış olduğu
E) Bilginin deneyimle değil, doğuştan geldiği

5. • Rönesans düşüncesi kendini bütün tarihi otoritelerden bağımsız kılmaya, dünya ve hayat üzerindeki görüşlerine yalnız deneyin ve aklın sağladığı doğrularla biçim vermeye çalışır.

• Aydınlanma insanın düşünme ve değerlendirmede otoritelere ve geleneklere bağlı kalmaktan kurtulup kendi aklı ve tecrübeleriyle hayatını aydınlatmaya girişmesidir.

Buna göre Rönesans ve Aydınlanma düşünceleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kökü ve amacı aşkın dünyada bulunan hayat düzeninin temsilleridir.
B) Rönesans düşüncesinin temelinde Aydınlanma filozoflarının görüşleri vardır.
C) Kutsal metinlerin doğruluğunu temele alan dünya görüşleridir.
D) Doğayı ve insanı inançla açıklama çabasında olan dönemlerdir.
E) İnsan aklına duyulan güvene dayanan düşünce sistemleridir.

6. 18. yüzyıl felsefesi, geleneksel düşünceye karşı akli özgürlük sağlamak adına yapılmış bir felsefedir ve Batı coğrafyasının toplumsal yaşamında köklü değişimlere sebep olmuştur.

Buna göre;

- I. Hümanizm
II. Fransız İhtilali
III. Reform Hareketleri

olaylarından hangileri 18. yüzyıl felsefesinin etkisiyle ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

7. Kopernik’in dile getirdiği ve Galileo’nun yaklaşık bir yüzyıl sonra geliştirdiği Güneş merkezli evren sisteminin önemi, gerçekte neyin ne etrafında döndüğünü göstermesinden daha çok insanla doğa arasındaki ilişkiye dair oluşturduğu bakış açısıdır. Bu bakış açısı Aydınlanma düşüncülerinin aklın gücüne duydukları güvenin temelini oluşturmuştur.

Buna göre Aydınlanma düşüncesinin temelinde aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) İnsan aklının doğanın sırlarını keşfedebileceğine duyulan inanç
B) Bu dünyaya yönelmiş bakış açısı
C) Doğanın insan tarafından denetim altına alınabilecek cansız ve mekanik bir varlık olduğu anlayışı
D) Tüm varlıkların Tanrı tarafından belli bir amaca göre yaratıldığı inancı
E) Rasyonel düşünce ve akla duyulan güven

8. Kepler, Galileo ve Newton’un katkılarıyla oluşturulan doğanın bilimsel açıklamasının benzerini, bireysel ve toplumsal alanda oluşturma amacında olan Aydınlanma düşüncülerinin çabası doğa bilimlerindeki başarıları sosyal ve politik alana yaymak olmuştur.

Bu parçadan hareketle Aydınlanma düşüncüleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Toplumsal kurumların düzenlenmesinde kutsal kitabı temele almışlardır.
B) Metafizik ve fizik dünya arasında bağ kurmaya çalışmışlardır.
C) Geleneklere bağlılığın toplumsal yaşamda mutluluğu getireceğini iddia etmişlerdir.
D) Toplumsal kurumları eleştirmeye tabi tutarak rasyonel bir düzen anlayışını savunmuşlardır.
E) Dünyayı anlamada insan aklının yetersiz olduğunu düşünmüşlerdir.

9. I. Bireysel ve toplumsal olarak Batı’da aydınlanmanın yaşandığı dönemdir.
II. Bu dönem filozofları, daha çok siyaset, ahlak ve bilgi alanında düşünceler geliştirmiştir.

III. Antik Yunan felsefesinin etkisinde akıl, iman ve inanç konuları tartışılmıştır.

Verilenlerden hangileri 18 - 19. yüzyıl felsefesinin özellikleri arasında yer alır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

10. 18 - 19. yüzyılda düşüncelerin oluşturulması ve bunların aktarımı felsefenin dışına çıkmış, sanat ve edebiyatla yeni anlatım yöntemlerine başvurulmuştur. Filozof ve aydınlar eserlerinde akıl, deney, ilerleme, siyaset, insan hakları, adalet, eşitlik gibi kavramları ele almışlardır. Bu dönem yapılan entelektüel tartışmalar gazete ve dergilerde yayımlanmış, kitap olarak basılmıştır. Yapılan tartışmaların toplumun tüm katmanlarına yayılması Fransız İhtilali’ne giden yolu açmıştır.

Bu parçadan hareketle 18 - 19. yüzyıl felsefesi için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Toplumı ilgilendiren konular ele alınmıştır.
B) Edebi eserlerde felsefi sorunlara yer verilmiştir.
C) Felsefenin halk arasında yaygınlaşmasına katkı sağlamıştır.
D) Büyük toplumsal hareketlere sebep olmuştur.
E) Kullanılan kavramsal dil nedeniyle eserlerin anlaşılmasında güçlük yaşanmıştır.

11. I. Bilginin kaynağı
II. Birey - devlet ilişkisi
III. Varlığın oluşu
IV. Ana maddenin yapısı

Verilenlerden hangileri 18 - 19. yüzyıl felsefesinde öne çıkan problemler arasında yer alır?

- A) I ve II.
B) II ve III.
C) I, II ve III.
D) II, III ve IV.
E) I, II, III ve IV.

12. 18. yüzyıl felsefesi aklın doğayı/evreni açıklayabileceği görüşüne yaslanır. Akla duyulan bu güvenin temelinde, “Düşünüyorum, o halde varım.” önermesiyle ulaşılan kesin bilgilerin kaynağında aklın olduğu iddiası vardır. Dolayısıyla gerçeğe ve ona bağlı tüm varlıkların bilgisine akla ulaşılabılır.

Bu parçada aşağıdaki filozoflardan hangisinin 18. yüzyıl felsefesi üzerindeki etkisi söz konusu edilmiştir?

- A) Kant
B) Spinoza
C) Aristoteles
D) Descartes
E) Popper

